VIIKONVAIHDE

Katse taivaalle. Haloja voi nähdä kaikkina vuodenaikoina, vinkkaa Ursan Juha Ojanperä. Sivu 13

Kalaa kasvihuoneesta. Saksalaisessa koelaitoksessa kalat ja tomaatit varttuvat samassa vesikierrossa. Sivu 14

Makuja maailmalta. Pitaijaa ja muita eksoottisia hedelmiä voi maistella esimerkiksi jälkiruuissa. Sivu 15

”Luonnossa olen vapaa sivistyksestä”

Hollantilainen matkailijaryhmä kokeili pilkkimistä ensi kertaa.

KUUSAMO (MT)
”No fish, no dinner – ei kalaa, ei illallista”, vitsailee Palosaaren poro- ja kalastustilan isäntä **Mika Lappalainen**.

Hän opastaa hollantilaisryhmää talvikalastuksen saloihin Kuusamossa.

16 hengen lumikenkäilijäryhmä katsoo, kun Oivangin lomakartanon isäntä **Heikki Kilpelänaho** nostaa verkkoja jään alta.

Oivangin Kylmäperä on syvä, kirkas järvi. Vettä on tässä kahdeksan metriä, syvimmässä kohdassa reilu kymmenen metriä.

Kilpelänaho ei käytä hanskoja. Helmikuun loppu tuntuu huhtikuun puoliväliltä. 30 asteen pakkasella vieraat ovat ihmetelleet isännän tulipunaisia käsiä.

Ensin nousee särki, sitten siika. Matkailijoiden kamerat räpsyvät. Kaksi ahventa, siika ja neljä särkeä sätkivät jäällä hetken.

Kalastus uutta kaikille

Talvikalastuksen tekniikka kiinnostaa. Lappalainen kääntää matkailijoille, että verkot tarkastettiin viimeksi tiistaina, nyt on torstai. Jään alla on kuusi kolme metriä korkeaa verkkoa 30 millimetrin solmuvälillä.

Sitten pilkitään. Matkailijat kyselivät jo aamulla, miten pilkille pukeudutaan ja kestääkö jää. Sen paksuus yllättää: 80 senttiä.

”Olkaa kärsivällisiä. Jos viiden minuutin päästä ei onnista, tehkää toinen reikä. Muuten tulee kylmä ja tylsää”, Lappalainen ohjeistaa.

Joos Bunder aloittaa kairaamisen, muut katsovat.

Hollannissa jäällä luistellaan, ei kalasteta. Reiän kairaamista pidettäisiin kiusantekona, hollantilaiset naureskelevat. Kukaan ei ole kokeillut pilkkimistä aiemmin.

Luonnossa eroon stressistä

Luontomatkailusta ryhmä on innoissaan. ”Luonnossa olen vapaa sivistyksestä, stressistä ja paineista. Arkipäivän elämä on kiireistä. Täällä sitä ihmettelee, mitä ihmettä silloin teemme”, sanoo **Dieuwke Van der Hoeven**, joka on matkalla poikansa kanssa.

”On kylmä, ajatukset ovat perusasioissa. Perusasioihin palaaminen vie stressin.”

Annie Van Der Lansia luontoon, kauas turismista, vetää vanhempien kanssa telttailu ja biologin koulutus. ”Nautin kaikesta, mikä kasvaa. Kaksi päivää kaupungissa riittää minulle.”

Peter Zwamborn nauttii hiljaisuudesta. Luonnossa ei ryntäillä kuten töissä. ”Luonnossa ymmärtää olevansa pieni pala universumia, vastakohtana ihmisiin, jotka ajattelevat itse olevansa tärkeimpiä. Luonto laittaa asiat oikeaan perspektiiviin.”

PAAVO HAMUNEN

Renske Beetstra on Suomessa viikon matkalla ja ensi kertaa pilkillä. Kalaonni ei suosinut Kuusamon Kylmässäperässä.

Luonnossa ymmärtää olevansa pieni pala universumia, vastakohtana ihmisiin, jotka ajattelevat itse olevansa tärkeimpiä. Luonto laittaa asiat oikeaan perspektiiviin.”

Lumikengillä on mukava liikkua, sillä ne ovat hiljaiset.

Joos Bunder näyttää kairaamisen mallia.

Zwamborn ja Van Der Lans huomauttavat, että luonnosta nauttiminen on täällä erilaista kuin Hollannissa: siellä kaikki on pienempää.

Viimeksi piraijajahdissa

Järvellä käy viima. Osa ryhmästä on jo lähtenyt saunomaan.

Renske Beetstra Haagista ei tiedä, mitä kalaa odottaa. ”Olen kokeillut kalastamista lapsena. Brasiliassa kalastin piraijoja, mutta en saanut mitään.”

Pilkkimisen meditatiivisuus ei ole vielä avautunut hänelle. ”Suosin meditaatiota auringossa”, nainen naurahtaa.

Van der Hoeven kokeilee jo viidettä reikää. ”On mukava oppia suomalaisia tapoja”, hän sanoo.

Aamupäivällä puolet ryhmästä kävi porotilalla, osa koira-ajelulla. Valjakkoajelua on vielä iltapäivällä edessä Oivangin lomakartanon mailla.

Kalaa ei nouse. Lappalainen ja Kilpelänaho keräävät varusteet moottorikelkkojen päälle. Lumikenkäilijät ovat jo kaukana.

PAULA LIESMÄKI

Yritysmatkailu hiljenee

Yritysmatkailu on heikentynyt, kertoo Oivangin lomakartanon isäntä **Heikki Kilpelänaho**.

Yritysten edustuskulut tulivat tämän vuoden alusta kokonaan vähennyskelvottomiksi. Myös alkoholiverotuksen muutokset näkyvät välittömästi.

Kuusamon perhematkailulla menee isännän mukaan kohtuullisesti.

”Ravintoloista, safariyrityksistä ja ohjelmapalveluista tingitään taantumassa.”

Kulkuyhteydet puhuttavat alueen matkailuyrittäjiä edelleen. ”Yhteyksien määrä ja etenkin jatkoyhteydet Keski-Eurooppaan ovat keskusteluttaneet jo kaksi kautta. Ensi kaudelle on luvassa parannusta.”

”Ei voi vaatia, että asiakas yöpyy molempiin suuntiin kulkiessaan Helsingissä.”

PAULA LIESMÄKI

Luontovalokuvaus ja hyvinvointimatkailu kiinnostavat

Kilpelänahojen lypsykarja väistyi matkailuyrityksen tieltä

KUUSAMO (MT)
Matkailu on Kuusamossa nyt vilkkaimmillaan.

Uusinta uutta ovat luontovalokuvaus ja hyvinvointimatkailu, kertoo Oivangin lomakartanon isäntä **Heikki Kilpelänaho**.

Kuusamon Oivangissa on käynyt hollantilaisryhmiä lumikenkäilemässä yli kymmenen vuoden ajan. Myös Saksasta tulee lumikenkäryhmiä. Vastikään kävi myös valokuvaajaryhmä.

Selkeät vuodenajat ovat Kilpelänahon mukaan valokuvausmatkailulle mahdollisuus: matkailija voi valita esimerkiksi ruskan, kaamoksen tai kevätauringon.

Lisäksi suomalaisen saunan ympärille rakennetaan hyvinvointimatkailua. Kuusamoon on tehty yhdeksän saunan kierros, Sauna Tour.

Kahden yrityksen loukusta

Oivangin lomakartanon yritystoiminta on rakennettu Kilpelänahon kotitilan maille, Kuusamon kaupungin ja Rukan välimaastoon.

Hän osti tilan isältään vuonna 1985. Ensimmäinen kelohuvila rakennettiin 1994. Silloin **Tuula** ja Heikki Kilpelänaholla oli vielä lypsykarjatila 15 kilometrin päässä.

”Ruokapalveluja kysyttiin yhä enemmän. Karjaa vähennettiin, mökkejä lisättiin”, Tuula kertoo.

Ravintola rakennettiin juhlakäyttöön vuonna 2006. Karja lähti syksyllä. Sen pitäminen olisi vaatinut enemmän aikaa ja paneutumista.

Heikki Kilpelänaho esittelee talvikalastusta ryhmälle hollantilaisia matkailijoita.

Olimme ennen kahden yrityksen loukussa. En suosittele sitä.

LOMA MAALLA

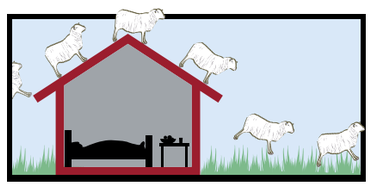

”Olimme ennen kahden yrityksen loukussa. En suosittele sitä”, sanoo Heikki.

Kilpelänahot keskittyvät nyt matkailuun tosissaan. Lisäksi Heikki tekee lumiurakointia lähimaastossa. Myös metsätalous on merkittävässä roolissa toimeentulossa.

Perunat omasta pellosta

Ruoka näyttelee matkailuyrityksessä entistä isompaa osaa. Päivittäin tarjolla on lounas, joka tarjotaan vanhasta nuottaveneestä. Ravintola toimii tilauksesta.

”Ruokahomma lähti perusruuista”, Tuula kertoo. Hän kiittelee Maaseutukeskuksen lyhytkursseja.

Ravintola pyrkii tarjoamaan lähiruokaa. Heikin mukaan ruuan alkuperä on tärkeä jo maanviljelystaustankin takia. ”Kuusamossa on hyvä toimia ravintolayrittäjänä, on kalastusta ja metsän riistaa.”

Pääraaka-aineet ovat riista ja kala. Riistaa hankitaan paikallisilta metsästäjiltä. Riekkoa ostetaan metsästäjiltä käsivarren Lapista, poroa Kuusamosta.

Perunat pariskunta kasvattaa itse. Marjat ovat itse poimittuja. Kotijugurttia saadaan läheiseltä tilalta, mateet paikalliselta kalastajalta. Lähistöltä saa myös kalajalosteita.

Valjakkoreitti omilla mailla

Oivangin lomakartanon asiakasryhmistä kolmasosa tulee ulkomailta.

Majoituksen kasvu tulee Heikin mukaan ulkomaanvieraista. Kolmessa kelohuvilassa on 22 huonetta.

Matkailun kausivaihtelua tasoittavat ravintolassa järjestettävät juhlat. Saliin sopii sata henkeä. Ravintolan yhteydessä on kaksi saunaa ja ulkona poreallas.

Yrityksessä työskentelee pariskunnan lisäksi pääkokki ja 2–3 kiireapulaista.

Oivangin lomakartano ei itse järjestä ohjelmapalveluja, vaan tekee kiinteää yhteistyötä tuttujen yrittäjien kanssa. Maata kartanon ympärillä on sata hehtaaria. Omille maille mahtuu esimerkiksi kahdeksan kilometrin valjakkoreitti.

PAULA LIESMÄKI